

สุคราตรี สว่างจิตต์ 2550: การถ่ายทอดเทคโนโลยีการกำจัดขยะโดยวิธีเคาะประตูบ้าน: กรณีศึกษาบ้านพะเนิน ตำบลแหลมผักเบี้ย อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (วิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม) สาขาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม วิทยาลัยสิ่งแวดล้อม ภาควิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม การศึกษาระดับปริญญา: ศาสตราจารย์เกษม จันทร์แก้ว, Ph.D. 145 หน้า

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างรูปแบบการถ่ายทอดเทคโนโลยีการกำจัดขยะโดยวิธีเคาะประตูบ้าน และศึกษาผลสัมฤทธิ์ก่อนและหลังการถ่ายทอดเทคโนโลยีการกำจัดขยะโดยวิธีเคาะประตูบ้าน ตำบลแหลมผักเบี้ย อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ประชาชนบ้านพะเนินหมู่ที่ 1 ตำบลแหลมผักเบี้ย อำเภอบ้านแหลม จังหวัดเพชรบุรี โดยการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง จำนวน 128 คน (128 ครัวเรือน) ถ่ายทอดองค์ความรู้เรื่อง การจัดการขยะชุมชน ผ่านรูปแบบกระบวนการถ่ายทอดความรู้โดยวิธีเคาะประตูบ้าน ประกอบด้วย คู่มือวิทยากร สื่อบุคคล (วิทยากร) สื่อสิ่งพิมพ์ (โปสเตอร์ และแผ่นพับให้ความรู้เรื่องการคัดแยกขยะ) วัสดุ/อุปกรณ์ (ถุงขยะ และถังขยะ) และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ ซึ่งรูปแบบกระบวนการถ่ายทอดความรู้ที่สร้างขึ้นได้นำหลักการ สิ่งแวดล้อมศึกษามาประยุกต์ใช้ในการสร้าง ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าร้อยละ และค่าเฉลี่ย

ผลการวิจัยปรากฏว่า การถ่ายทอดเทคโนโลยีการกำจัดขยะโดยวิธีเคาะประตูบ้าน ในรูปแบบการให้ความรู้แบบเข้มข้นที่สร้างขึ้นมีคุณภาพยอมรับได้ในด้านความตรง ความเชื่อมั่น อานาจจำแนก ความยากง่าย และความเป็นปรรนัย ซึ่งเป็นการถ่ายทอดความรู้แบบเข้มข้นโดยวิธีการเคาะประตูบ้าน หรือที่เรียกว่า Knock the Door และใช้การสื่อสารสองทาง (Two-way communication) มุ่งเน้นให้เกิดการตอบโต้และการซักถามระหว่างวิทยากรผู้ถ่ายทอดความรู้และกลุ่มตัวอย่าง เป็นเวลา 30 นาที ควบคู่กับการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อสิ่งพิมพ์ และให้ความรู้ซ้ำอย่างต่อเนื่อง จนกลุ่มตัวอย่างเกิดทักษะในการคัดแยกขยะอย่างถูกต้องและติดตามประเมินผลภายหลังการให้ความรู้เป็นระยะเวลา 3 เดือน โดยพฤติกรรมคัดแยกขยะภายหลังการถ่ายทอดความรู้เป็นระยะเวลา 3 เดือน กลุ่มตัวอย่างสามารถคัดแยกขยะได้ถูกต้องเพิ่มขึ้นทั้ง 3 ประเภท คือ ขยะเปียก ขยะแห้งและขยะอันตราย โดยมีค่าเฉลี่ย ร้อยละ 94.05 สอดคล้องกับการลดลงของปริมาณขยะแต่ละประเภทที่ลดลงอย่างต่อเนื่อง คือ ขยะเปียก เดือนที่ 1 มีน้ำหนัก 3,510.30 กรัม คิดเป็นร้อยละ 43.54 ลดลงเหลือเพียง 2,112.20 กรัม คิดเป็นร้อยละ 26.20 ในเดือนที่ 3 ส่วนขยะแห้ง ในเดือนที่ 1 มีน้ำหนัก 989.20 กรัม คิดเป็นร้อยละ 36.31 ลดลงเหลือเพียง 898.70 กรัม คิดเป็นร้อยละ 32.98 ของเดือนที่ 3 และขยะอันตราย มีปริมาณขยะลดลงจากเดือนที่ 1 ถึงเดือนที่ 3 มากที่สุด คือ ในเดือนที่ 1 มีน้ำหนัก 115.30 กรัม คิดเป็นร้อยละ 50.24 ลดลงเหลือเพียง 56.50 กรัม คิดเป็นร้อยละ 24.68 ของเดือนที่ 3

